

ИНФОРМАЦИОНЕН ТУЛ

Приложение към бр. 12/2003 г.

ВЪЗНАГРАЖДЕНИЕТО НА ОБЩИНСКИТЕ СЪВЕТНИЦИ - ПРАВНИ И ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ

*доц. д-р Борислав Борисов, общински
съветник, ОбС - Свищов*
*адв. Александър Екимов, общински
съветник, ОбС - Свищов*

Началото на новия мандат на новоизбраните общински съвети този път започна малко необичайно. Най-дискутираният въпрос след избора на председатели стана този за възнаграждението на съветниците. Досега такива възможности нямаше, въпреки че някои общински съвети намираха начин да осигурят определени средства за съветниците било под формата на представителни разходи, било чрез включването им в управленски органи на търговски дружества с преобладаващо общинско участие. Полемиката за правомерността на тези форми се водеше едновременно с тази за необходимостта от компенсиране на труда на общинските съветници чрез законово определено възнаграждение. Последните изменения на ЗМСМА от 05.08.2003 г. коренно променят досегашната ситуация, като конкретизират, че общинският съветник получава възнаграждение за участието си в заседанията на общинския съвет и на неговите комисии.

Така формулиран, този текст е твърде общ и позволява общинските съвети да прилагат различни системи за определяне на възнаграждението. Затова на практика има общински съвети, отказали се от всякакво възнаграждение, и такива, приели по 800 лв. месечна заплата на съветник. Едни приемат възнаграждението като фиксирана месечна сума, а други - като часова ставка за присъствено време. Така някои съвети приеха месечно възнаграждение, равно на заплатата на районните кметове (Варна), други го „вързаха“ към това на членовете на управителните органи на общинските търговски дружества, а трети - към минималната работна заплата за страната, като си гласуваха по

една заплата за участие в заседанията на общинския съвет и по една - за участие в комисиите или по 330 лв. В Русе са приели за база заплатата на кмета, като са си определили фиксиран процент от нея за участие в заседанията на съвета - 15% и на комисиите - 10%. Така на практика по-активните съветници могат да получат заплати по-големи от тази на кмета, при все че голямата част от тях работят по основни трудови договори и на друга работа. Възниква въпросът къде е мярата и как точно да се тълкуват законовите текстове, така че да се приеме един обществено приемлив модел, който да бъде в унисон с отговорностите и ангажиментите на съветниците и същевременно да е законово съобразен и икономически обоснован.

В желанието си да подпомогнем процеса на намиране на такъв модел си позволяваме да предложим на вниманието на читателите нашите виждания за това как може да се реши въпросът с възнаграждението на съветниците, при максимално доближаване до презумпциите на законодателя и до обществения интерес. На първо място трябва да се реши въпросът дали възнаграждението да бъде определено на месечна база или на часова база. В първия случай то няма да зависи от отработеното време или най-много да се предвидят някакви санкциониращи ставки, с които да бъде намалявана месечната заплата, а във втория ще се начисляват суми в зависимост от отработеното време. От анализа на текста на чл. 34 от ЗМСМА могат да се направят **следните изводи**:

1. Налице е различна законодателна уредба на основанието за заплащане на възнаграждението на общинските съветници, от една страна, и на общинския съветник, който е избран за председател на общинския съвет, от друга. Последният получава възнаграждение за това, че е избран за такъв, т.е. за работата, която извършва като такъв - аргумент чл. 26 ал. 1 от ЗМСМА. Общинският съветник не получава възнаграждение за това, че е избран за такъв, а само за участието си в заседанията на общинския съвет и на неговите комисии - постоянни или временни. Така например той не получава възнаграждение за изпълнение на задъл-

женията си да поддържа връзки с избирателите и да ги информира за дейността и решенията на общинския съвет.

2. Възнаграждението, което следва да получава общинският съветник, зависи от неговата активност и се дава при извършване на определена работа. Ако той участва в съответните заседания, получава възнаграждение, ако не участва - не получава възнаграждение. Следователно получаваното възнаграждение е обусловено от един измерител - съответните заседания и тяхната продължителност.

3. Под **участие в заседанията** на съвета и комисиите не трябва да се разбира само **присъствието** на общинския съветник в тези заседания. Ако присъствието само по себе си предполага неговото физическо присъствие в съответното помещение, то **участието** предполага съответната активност - правене на предложения, изказване на становища при разглеждане на обсъжданите въпроси при вземане на решения по тях - аргумент чл. 33, ал. 1 и чл. 35, ал. 1, т. 1 от ЗМСМА, като в последния текст сам законодателят прави разграничение между присъствие и участие.

4. Изискваната активност от общинския съветник предполага неговата подготовка по разглежданите от съвета и от комисиите въпроси. За да му осигури възможност за такава подготовка, законодателят е задължил държавните органи, стопанските и обществените организации да му предоставят сведения и документи, които са му необходими във връзка с дейността му на съветник - т.е. за да се подготви за участие в заседанията на съвета и съответните комисии - чл. 34, ал. 2 от ЗМСМА. Следователно възнаграждението за участие, предвидено в чл. 34, ал. 1 от ЗМСМА предполага както възнаграждение за присъствие в заседанията, така и възнаграждение за същинското участие, което пък, от своя страна, предполага и възнаграждение за подготовка за това участие.

5. Законодателят е предвидил размерът на възнаграждението на общинския съветник да се определя с Правилника за организацията и дейността на общинския съвет - чл. 34, ал. 2 от ЗМСМА. В него следва да се изработят съответните измерители, от една страна, за продължителността на извършваната работа в съвета или комисиите, а, от друга страна - за размера на паричната ставка, съпоставена с паричната ставка за подобна работа.

В този смисъл времето за участие в заседанията на съвета и комисиите, т.е. фактическо отработеното време може да се раздели на:

- време за провеждане на заседанията, и
- време за подготовка на заседанията.

Времето за провеждане на заседанията се установява със справка от протоколите, а времето за подготовка може да се фиксира като коефициент към времето за провеждане. Общинският съвет в Свищов е приел на всички съветници да се начислява време за подготовка на заседанията, равно на времето на протичане на самите заседания, т.е. времето на заседанието се увеличава с допълнително време за подготовка при коефициент 1. За заместник председателите на

комисии този коефициент е 1,5, а за председателите на комисии и заместник председателите на общинския съвет - 2.

Като измерител за определяне размера на часовата ставка може да се възприеме всякаква база - средна брутна работна заплата на общинската администрация, заплатата на председателя на съвета или тази на кмета. Ако приемем, че базата е заплатата на кмета, а часовата ставка е 5,07 лв., то при провеждане на едно заседание на общинския съвет месечно с продължителност 3,5 часа и по едно заседание на постоянните комисии седмично с продължителност от по два часа всяко едно от тях, то месечното възнаграждение на съветниците ще се образува по следния начин

Длъжност	Време на участие в заседания на ОбС	Време на участие в заседания на ПК	Коефициент за определяне на време за подготовка	Време за подготовка	Общо отработено време
Съветник	3,5	8	1	11,5	23
Зам.-председател на ПК	3,5	8	1,5	17,25	28,75
Председател на ПК	3,5	8	2	23	34,5

Така съветник, който не участва в ръководствата на съвета и комисиите, би получил 116,61 лв. (23 часа x 5,07 лв.), заместник председател, който е такъв на двете комисии, в които участва - 145,76 лв. (28,5 часа x 5,07 лв.), и председател на две комисии - 174,91 лв. (34,5 часа x 5,07 лв.). Тъй като обикновено съветниците така разпределят задълженията си, че да не председателстват повече от една комисия, то най-често възнаграждението им би варирало между минималната и максималната изчислена сума. Разбира се, ако съветниците участват в три комисии или правят по-чести и по-продължителни заседания, тези суми биха нараснали.

Съгласно чл. 34, ал. 4 от ЗМСМА общинският съвет поема пътните и други разноски на съветника, свързани с дейността му. Този текст дава възможност да се поемат част от разходите на съветниците за телефон, канцеларски материали, възнаграждения на консултанти, командировки и др., които са свързани пряко с работата им в общинския съвет. Така те няма да бъдат принудени да харчат собствени средства за обществената си дейност, но ще трябва и да доказват, че не търсят лично облагодетелстване от нея.

Само след месец-два общинските съвети ще трябва да приемат бюджетите за новата финансова 2004 година. Предварителните разчети показват, че и през следващата година общините ще трябва да работят в условията на недостиг на парични средства. Ето защо едва ли е най-уместно съветниците да дават пример за доминация на личните интереси над обществените и дори да заплашват администрацията, че няма да приемат бюджета, ако не им се осигурят високи възнаграждения. Съвсем наскоро убеждавахме избирателите в необходимостта от друг тип поведение, което сега те ще искат да демонстрираме не на думи, а на дело. ■